

מסורת הש"ס

(א) (קדושין טו. ב.) (ג) (לעיל קטו: וס"ג.) (ד) (לעיל טו. מב וס"ג.) (ה) (ד) (סוה"ט טו. ע"ג ע"ג ע"ג ע"ג.) (ו) (קדושין טו. ב.) (ז) (לעיל טו. מב וס"ג.) (ח) (לעיל טו. מב וס"ג.) (ט) (לעיל טו. מב וס"ג.) (י) (לעיל טו. מב וס"ג.) (יא) (לעיל טו. מב וס"ג.) (יב) (לעיל טו. מב וס"ג.) (יג) (לעיל טו. מב וס"ג.) (יד) (לעיל טו. מב וס"ג.) (טו) (לעיל טו. מב וס"ג.) (טז) (לעיל טו. מב וס"ג.) (יז) (לעיל טו. מב וס"ג.) (יח) (לעיל טו. מב וס"ג.) (יט) (לעיל טו. מב וס"ג.) (כ) (לעיל טו. מב וס"ג.)

ובענפיהו ידורן צפרי שמיא. והכא לא כתיב כסף וע"כ עופות טמאין נמי מתקנין באלנות ומשמעי כוליהו מנפרי: **מדקאמר צפור טהורא מכלל דאיכא טמאה.** דאי אין טמאים ככלל לצור לכתוב קרא כל צפור תכלהו: ומשיי האי טהור לאו למעטי טמאה אלא למעטי אסורה ומן הטהורים היא וטרפה: **ואם כהדיא כפיני.** (דף ע"ג.) (ויקרא כב) נבלה וטרפה לא יוכל לטמאה בה ובעוף טהור מיתוסק קרא כתיב: **אי שמוטה מעמלא צבית הנלעיה:** אי שמוטה דמלועה. ושחט את הפסור האחת: **וקי"ל בע"ז (דף ע"ג.)** ובקדושין (דף טו.) **דקדושין כהנייה:** וזה אשר לא סאללו מהם. יתירא הוא מהם מן הטהורין דהא אטהורין דלעיל מיניה קאי: **לכרות שמוטה דמלועה.** אכל המשוחת מותרת דלא אמרה תורה שחנה כדי שיכסלו בה אחריו שיהו לדין ואלכין אותה בני אדם אלא ודאי מותר: **עשה.** טהורה תכלהו ולא האסורה כגון שמוטה דמלועה ולא הכה מכלל עשה עשה: **ואימא לרבות ערפס.** כלומר אמאי נימא לך לאוקומי עשה בשמוטה דמלועה טפי מערפס: **דבר הלמד מענינו.** זה אחד מי"ג מדות מקרא שכתוב קסם ואין אלו יודעין כמה מדבר יהו למודו מענינו: **ואם בענינא דשמוטה כפיני.** וטהורה תכלהו והא ודאי לא אכל לה אלא שמוטה ועלה כתיב וזה אשר לא תכלהו מן השמוטה: **עשי לפריס חיות מאי חיות לאו חיות לפוך.** ראיות לפוך טהורות ומדכמיז לפריס חיות מכלל דאיכא דשמייהו לפריס ולא חיות נינהו דהו טמאות: **שמין ראשי אכריס סלקן.** למעטי ומסורות אכרי: **לאו מכלל דאיכא טמאות.** כלשון קושיא: ומשיי לא מכלל דאיכא אסורות טרפות ומעניניהו דלא לימכשו לטהרת מלועה אע"ג דלאו קרנן נינהו אלא מחוץ למתנה שמוטה אל כלי חרס: **מחיות נפקא.** ולא טרפה דלינה מיה: **הניחא.** הא דמזכרת קרא טרפה מדתנא דבי רבי ישמעאל מניין אכרי נפקא: **מכרי כפיני.** אשם מלועה ומטאות מחוסרי כפרה דזיני ויולדות שאינן באין אלא להכשירן בקדשים: **מכרי כפיני.** כל הטאות ואשמות: **מכרי כפיני.** אפרי מלועה שכן לטהר: **מכרי כפיני.** שער המשחלת: **עשה בו מכרי כמכרי.** כל מיני כשרות וטהרה שהרי גם המכשירין קריסי האמורין שלהן: **אף כהון עשה מכרי.** אפריס כמכרי שער המשחלת דאסור כגומס דעבי ראי לטם שפאזי שפול הגורל לטם היה ראי למחז: **אמר רב נתנן.** טהורות למעטי אפריס אינו עיר הנדחת:

ובענפיהו ידורן צפרי שמיא צפרי שמיא איקרו צפרי סחמא לא איקרו ת"ש כ"ל צפור טהורה מכלל דאיכא טמאה לא מכלל דאיכא אסורה מאי היא אי טרפה בהדיא כתיב ואי בשחוטא דמלועה מסיפא דקרא נפקא וזה אשר לא תכלהו מהם (ויקרא כב) לרבות שחוטא מצורע לעולם בשחוטא דמצורע או ולעבור עליו בעשה ובלא תעשה ולוקמה בטרפה ולעבור עליו בעשה ולא תעשה דבר הלמד מענינו ובענינא דשחוטא כתיב ת"ש ושתי צפרים חיות מאי חיות לאו שחיות בפך לא מאי חיות שחין ראשי אכריס שלהן ת"ש מסיפא טהורות (וי) מכלל דאיכא טמאות לא מכלל דאיכא טרפות טרפות מחיות נפקא הניחא למאן דאמר (ט) טרפה חיה אלא למ"ד טרפה אינה חיה מאי איכא למימר ועוד בין למ"ד טרפה חיה בין למ"ד אינה חיה מדרתנא דבי ר' ישמעאל דנפקא דתנא דבי רבי ישמעאל נאמר מכשיר ומכפר בפנים ונאמר מכשיר ומכפר בחוץ מה מכשיר ומכפר האמור בפנים עשה בו מכשיר ומכפר אף מכשיר ומכפר האמור בחוץ עשה בו מכשיר ומכפר אלא אמר רב נתנן בר יצחק למעוטי צפורי עיר הנדחת למאי בי לשילוח (א) אלא אמרה תורה שלח לתקלה (ב) אלא לשחיטה רבא אמר למעוטי שלח לזווג לה אחרת קודם שילוחה למאי אי לשחיטה הא בעיא שילוח אלא לשילוח רב פפא אמר לצפורים (ג) שהחליפו (ד) (בצפורי) עבודה זרה דכתיב (ה) והיית חרם כמורהו "כל מה שאתה מוהייה הימנו כמורהו למאי אי לשילוח לא אמרה תורה שלח לתקלה אלא לשחיטה רבינא אמר הכא במאי עסקינן בעוף שהרג את הנפש היכי דמי (ו) אי דגמר דינא בר קטלא הוא אלא קודם גמר דינא ולמאי אי לשילוח בעי לאתויי לבי דינא וקומוי (ז) ובערת הרע מקרבך אלא לשחיטה: עוף טמא רובץ על ביצי עוף טהור: בשלמא עוף טמא רובץ על ביצי טהור בעינן צפור וליכא אלא עוף טהור רובץ על ביצי עוף טמא הא צפור הוא כדאמר רב כהנא תקח לך ולא לכלבך הכא נמי תקח לך ולא לכלבך והוא אלא טרפה חייב בשילוח (ח) אפרוחים טרפות פטור משילוח מנא הגי מילי אמר רב כהנא דאמר קרא תקח לך ולא לכלבך (ט) ולהקיש אם טרפה לאפרוחים מה אפרוחים טרפות פטור משילוח אף אם טרפה נמי פטור מלשלח א

מטרפות מחיות נפקא. תימה הא דרשין מיניה שמין ראשי אכריס וליכא למימר דה"ק דטרפה ידעין מכל שכן דמחוסר אכריס דלמעטי מחיות דלכתי איתא דקרא למעוטי טרפה אלא ולא למחוסר אכריס וע"ק דקאמר הניחא למ"ד טרפה חיה דמשמע לדידיה לא ממעטינן טרפה מחיות ובפ"ק דע"ז (דף ה:) אמרינן מניין למחוסר אכריס שחוסר לגבי נח שאמרינן מכל החי אמרה תורה הנא בהמה שמין ראשי אכריס שלה ופריך והא מנעי ליה למעוטי טרפה טרפה מלהחיות זרע נפקא הניחא למ"ד טרפה אינה יולדת אלא למחן דלמחן טרפה יולדת כו' אלמא ממעט טרפה מקרא דמכל החי אפילו למ"ד טרפה חיה דלמ"ד יולדת כ"ש דחיה דאפילו דלמ"ד דחיה מזי סכר דלינה (לעיל דף טו:) ומשמע נמי חסם דליכא לאוקומי קרא אחריויהו וי"ל דחסם דלקוים העולם אין סכר לאמעט מחוסר אכריס אלא מרובה אכל הכא איכא לאוקומי אחריויהו ולמ"ד טרפה חיה לא מסתבר למעט מיניה טרפה כיון דאיכא לאוקומי אחריויהו אמר או שמה יז תלקן בין מי לחיות: **למעוטי צפרי עיר הנדחת.** תימה הא נמי נפקא מדתנא דבי רבי ישמעאל דכיון שאסורים כהנייה לא קרינן בה ממשקא ישראל ואפשר דלא ממעטינן ממשקא ישראל אלא דומיא דערלה וכלאי הכרס שלא היה להם שעת הכושר כדאמר פ"ק דמנחות (דף ו.) והלך אפילו לכפרה מותרות דאי משום הנאה מלוי לא ליהנות ניתנה לו וז"ע כהנייה עיר הנדחת אס עבר והקדישה והקריבה אס הוא קרנן כיון דלגלגיה קיימא: **שלא יזוג זה אהר.** ז"ע אהרן וי"ל משמע זה מטהרות וז"ע וחיות ז"ל וי"ל דרבה סורב נתנן בר יצחק לא פליגי אהרדי ומרי מעוטי חד למר ועד למר: **לצפורים** שהחליפן בעבודה זרה: כלן נמי ז"ל דלכפרה כשרות דל"כ מיוק ליה מדתני דבי רבי ישמעאל ומתוס הכי נקט שהחליפן בעבודה זרה אכל אפריס הנעבדים שפישא דאסורין דאיין לחיין לכפרה: הכי

מטרפות מחיות נפקא. תימה הא דרשין מיניה שמין ראשי אכריס וליכא למימר דה"ק דטרפה ידעין מכל שכן דמחוסר אכריס דלמעטי מחיות דלכתי איתא דקרא למעוטי טרפה אלא ולא למחוסר אכריס וע"ק דקאמר הניחא למ"ד טרפה חיה דמשמע לדידיה לא ממעטינן טרפה מחיות ובפ"ק דע"ז (דף ה:) אמרינן מניין למחוסר אכריס שחוסר לגבי נח שאמרינן מכל החי אמרה תורה הנא בהמה שמין ראשי אכריס שלה ופריך והא מנעי ליה למעוטי טרפה טרפה מלהחיות זרע נפקא הניחא למ"ד טרפה אינה יולדת אלא למחן דלמחן טרפה יולדת כו' אלמא ממעט טרפה מקרא דמכל החי אפילו למ"ד טרפה חיה דלמ"ד יולדת כ"ש דחיה דאפילו דלמ"ד דחיה מזי סכר דלינה (לעיל דף טו:) ומשמע נמי חסם דליכא לאוקומי קרא אחריויהו וי"ל דחסם דלקוים העולם אין סכר לאמעט מחוסר אכריס אלא מרובה אכל הכא איכא לאוקומי אחריויהו ולמ"ד טרפה חיה לא מסתבר למעט מיניה טרפה כיון דאיכא לאוקומי אחריויהו אמר או שמה יז תלקן בין מי לחיות: **למעוטי צפרי עיר הנדחת.** תימה הא נמי נפקא מדתנא דבי רבי ישמעאל דכיון שאסורים כהנייה לא קרינן בה ממשקא ישראל ואפשר דלא ממעטינן ממשקא ישראל אלא דומיא דערלה וכלאי הכרס שלא היה להם שעת הכושר כדאמר פ"ק דמנחות (דף ו.) והלך אפילו לכפרה מותרות דאי משום הנאה מלוי לא ליהנות ניתנה לו וז"ע כהנייה עיר הנדחת אס עבר והקדישה והקריבה אס הוא קרנן כיון דלגלגיה קיימא: **שלא יזוג זה אהר.** ז"ע אהרן וי"ל משמע זה מטהרות וז"ע וחיות ז"ל וי"ל דרבה סורב נתנן בר יצחק לא פליגי אהרדי ומרי מעוטי חד למר ועד למר: **לצפורים** שהחליפן בעבודה זרה: כלן נמי ז"ל דלכפרה כשרות דל"כ מיוק ליה מדתני דבי רבי ישמעאל ומתוס הכי נקט שהחליפן בעבודה זרה אכל אפריס הנעבדים שפישא דאסורין דאיין לחיין לכפרה: הכי

עין משפט
נר מצוה
טו א מ"י פ"ב מ"ג
שחיות ה"י יא
טו"ש י"ד מ"י ר"ג ס"ט
טו ב מ"י ט"ס ה"ג ט
טו"ש י"ג ט"ס ט"ז
הגהות מר"ב
רנשבורג
א] ב"ב דמלועה ולמור
טו"ג נ"ב ט"ס
מלכות טומאה נדמה ה"י
טו"ג ט"ס אלא לשחיות
טו"ג ט"ס אלא לשחיות ובי
לענינים שהלכות ובי
הכא מאי מקנין עוף
שהרג ובי. על כל זה
ל"ג מ"י פ"ב ט"ס ה"ג ז'
טו"ג ט"ס אלא לשחיות ובי
טו"ג ט"ס אלא לשחיות ובי
המקן פ"ד מ"ג ג' ג' ג'
טו"ג ט"ס ה"ג ז'
עין משפט
קרי"א קרי"ב. קרי"ג.
מובא
לרבות שחיות מצורע.
אמר רבינו האל ודו"ק
דבר הלמד מענינו.
דבר פסוק שכן מפורש
טו נבמה מדבר. הו
למנו מן הענין כרסה
שכתוב בה נחמה אש
חייר (וי"ב ס"ג) אש אי
האיה ידוע כמה הכבוד
מדבר. לא ולמד מפרשה
שכתוב בה ולפי הפרשה
היא כבוד אלה (שמו"ד)
טו"ג למ"ד טרפה חיה.
לעיל (טו) אמר ט'
האל הכרה שהקיימות
פסוק ואלם שני (ש"ד)
טו"ג טרפה אינה
חיה. אין טרפה לחיות
בפנים. מכשיר ומכפר
בפנים. מכשיר נפיק
אשם מלועה (קדושין טו)
טו"ג טרפות כהן. מספר פסוק
כל הקדשות (קדושין טו)
טו"ג טרפות ואשמות (טו)
טו"ג מכשיר ומכפר
בחוץ מכשיר כהן.
לפי מלועה (וכי"ח טו)
טו"ג מכשיר כהן על שחי
חון לעיר עשית מלועה
ולכשיר את המלועה
לכל נחמה (קדושין טו)
טו"ג מכשיר כהן. עולה פרושה
(טו) שער המשחלת
ועולה פרושה (כ"ח)
טו"ג בפנים עשה בו
מכשיר כמכפר. כל חלק
כין אשם מלועה לשלח
אשמות (טו) אף כו'
בחוץ עשה בו מכשיר.
לפי מלועה דאסורין
כהנייה מתוס. כמכפר.
כשני המשחלת ועולה
פרושה (כ"ח) וז"ע.
ובעת הרע מקרבך.
מאי על כל המעט
בחייה מיהא ליהנות לריד
כדי לנער רשעים ממשחלת
(ש"ד ק"ט).

תורה אור הש"ס

1. עשה שער ואנבה
שניא וקוין לכלא בה
תחיתוהו תטלל חיות
קרא ובענפיהו ידורן
צפור טהורא מכלל דאיכא
טמאה ודאי ר' ט'
2. כל צפור טהרה
תאכלה ודאי ר' י'
3. וזה אשר לא תכלהו
מחיות תשר ודאי ר'
4. וזה הבקן ולקח
למטהר וזה הבקן ולקח
חיות טהרות ועין אר'
ועין חולעת ואוב:
ויקרא י'
5. ולא תביא תועבה אל
ביתך ודאי ר' ט'
שענין השקנתו וז"ע
התעורר על חרם חובב:
דברי ט'
6. והקבא תועבה אל
חלם וקאלם הווא יוקח
כי דבר קרה על י'
אלריבם המוציא אהבם
מארץ מצרים והפך
מבית עברם להחריק מן
הדרך אשר עוף י'
אלריק ללביה בה ובשרת
ידע מקרבך:
דברי י'
7. שלח תשלח את האם
ואת דבניה תקח לך
למען ייטב לך והארבת
דברים כב ז'

הגהות הב"ח

(א) נ"ב מכלל דאיכא דלאו
שחיות: (ב) ט"ס ח"ס
מסיפא טהורות לאו מכלל
דאיכא: (ג) ט"ס ר"ג ס"ט
אמר לצפורים שהחליפן
בעבודה זרה ל"ל וז"ע
נפסיי מתנן:

שיטה מקובצת

א] רב פפא אמר לצפורים
שהחליפן בעבודה זרה כ"כ
דכתיב וזהו כצ"ל